

שטראוס גרטרווד (טובה) וארנסט

אמא, גרטרווד (טובה) לבית רוזנמאייר, טרודה בפי כל, נולדה בכפר קטן, שליץ (הסן) - בשנת 1907. אבא, ארנסט (ישי) נולד במישלפלד בשנת 1903. שניהם גדלו בכפרים קטנים וירוקים בדרום גרמניה במשפחות שחיו שם דורות. הורינו נפגשו בתנועת נוער ציונית Jung Juedischer Wandervogel (בתרגום חפשי- צפורים נודדות יהודיות). נישאו בפברואר-1929, בעיר קלן, אבא עסק במסחר (כובעים) . עלו בשנת 1935 – עם מיכאל בן החמש ונעמי התינוקת. ההכנות לעליה ולהתישבות חקלאית נעשו ביסודיות "יקית", בהביאם את כל הדרוש לחיים בפלשתינה...ה"ליפט" שלהם היה לשיחת היום... רהיטים, כלי בית, מברשות לניקוי הפרות, שרפרף לחליבה, מטאטאים לרפת, מקרר ספיגה (פועל על נפט), מכשיר (ידני) לעשיית גלידה, ועוד... הורינו קנו את משק שפילמן בממון רב שלוו מההודים ולא סיימו להחזיר עד נפילת עטרות. אבא, העירוני התמודד עם אקלים ועבודה חדשים: עבודות המשק, סיקול אבנים, הובלת מים בחביות המטעים שנהרסו (מחלת הקפנודיס), בהתמדה ועיקשות הקים משק, רפת, לול ונטע כרם.

1940-1948 -היו שנות שגשוג ורווחה לאחר קשיי ההסתגלות. המשפחה גדלה, אבא עבד בנוסף למשק במשרה חלקית כמנהל חשבונות וגזבר, במזכירות, המשק החל להניב וההורים ראו ברכה בעמלם. מיכאל סיים לימודיו וחזר מבן שמן – בנו רפת נוספת בהנחייתו, התערו, אבא החל לקבל תפקידים ציבוריים, כגזבר הישוב וכחבר ועד . אמא פעלה בקליטת הילדים העולים, בעליית הנוער, שניים מהילדים העולים, יהודית מעירק ומוישל'ה מ-חלב -סוריה נקלטו במשפחתנו, בהמשך עברו לבתים אחרים כשסבא עבר לגור אתנו ומיכאל חזר מבן שמן והבית בן שני



החדרים, נעשה צפוף למדי. אמא, הוכרה כבשלנית ואופה ייחודית, בהכנות לחגיגות ושמחות היו החברות מתאספות במטבח ביתנו, מקציפות ביצים (במקצפת יד) ומכינות כיבוד לחגיגה.

מידי שבוע נהגה אמא לנסוע לירושלים, לבקר את הוריה, להביא שמנת (מהחלב של שבת) לקפה "עטרה" (קרובי משפחה), והיתה חוזרת עם בגדים וציוד עבור ילדי עליית הנוער במושב. ילדי קרובים ומכרים היו מתארחים בביתנו כל קיץ, להבראה... אמנו בישלה לחיילי החי"ש שהיו במושב

במלחמה - (יש ביניהם שסיפרו על הפינוק והיחס שקבלו, זכרו אף את טעם השמנת...). יזמה וארגנה את סדר הפסח האחרון, לחברים ולחיילים בעטרות הנצורה. ביום הפינוי, בהגיענו לליפתה, לקחה להשגחה וטיפול - את בנה של מרים לוי - אשר כרעה ללדת. ב-17/5/1948 חזר אבינו מהקרב- בלי מיכאל... הורינו הכואבים המשיכו, דרך יפו והמושבה הגרמנית שם טופלנו כפליטים- להתישבות בוילהלמה - המושבה הטמפלרית הנטושה.

בדצמבר 1948, בחג החנוכה, חורף קר, גשום וקודר, הגענו לוילהלמה, במשאת עם המטלטלים שקיבלנו ביפו, לבית שהגרלנו – כדיוור זמני, במשותף עם משפחת צימרמן. ושוב התחלה -רפת לול גידולי שדה, בנוסף לעבודה כמנהל חשבונות ב"תנובה" (עד צאתו לגימלאות).

אמא נפטרה בכ"ה באייר תשל"ה 1965 - בגיל 58. לבה לא עמד בכאב השכול, ארוע הלב האחרון ארע ב- 16 במאי - 1965 ביום השנה השביעי עשרה לאסוננו. אבינו נישא בשנית לרות כהן ועבר לגור עמה בפרדס חנה. הוא זכה לראות ולרוות נחת מששת נכדיו. אבא נפטר זמן קצר לאחר יום הולדתו ה- 80 בתאריך 23 בדצמבר 1983, יט בטבת תשנ"ד.

נעמי בק ורותי דנון

מיכאל שטראוס

נפל בקרב בנוה יעקב - ז' באייר תש"ח 16.5.48

מיכאל, נולד בגרמניה, בעיר קלן ב- 27.1.1930 הגיע לעטרות עם הוריו ואחותו הפעוטה ב- 1935. כעולה חדש, נתקל בקשיי קליטה בחברה הצברית המחוספסת אך התמודד בחוכמתו וטוב לבו ובעזרת משפחתו האוהבת והמפנקת. בסיום לימודיו בבית הספר היסודי, בעטרות המשיך ללימודי התיכון בבית הספר החקלאי "בן שמן". שנות לימודיו בבן שמן היו המאושרות, בחייו הקצרים. חיי החברה שהשתלב בהם, נהנה מ"זכויות היתר" של "הרפתנים" בשל שעות העבודה הבלתי מקובלות. ניהול הכפר - כ"פואמה פדגוגית" ע"י המנהל ד"ר להמן, עיצב את דמותו, שם צמח התבגר ופרח. בבן שמן נולדה אהבתו לצילום. (למעטים היתה מצלמה) הוא צילם ופיתח צילומיו במעבדה שהקים וחילק צילומים בנדיבות לחבריו. היתה לו חותמת אישית בגב התמונות



- "צלם שטראוס-בן שמן" וכן "צלם שטראוס-עטרות". ומבלי דעת הנציח את עטרות, מרבית תמונות עטרות - צולמו על ידו. בסיום לימודיו המשיך כמדריך רפת. בתכתו סיפרה כי מיכאל היה נחוש לשוב לעטרות למשק ההורים (חבריו הקימו את קבוץ עמיעד). בשוכו לעטרות ב סוף 1947 קבל תפקיד אחראי על הסליק של המושב ומילא התפקיד בנאמנות ומסירות. אשר גולובוב סיפר: (כ"חוב של כבוד אחרון,

למיכאל" ליל שבת, בהגיעם לנוה יעקב לאחר פינוי עטרות, כינסו את הנוער והמפקדים מסרו פרטים על "מבצע מוש" שתוכנן, לכיבוש שועפט. החלה התנגדות בקרב נוער המושב, מיכאל אמר "אם קבלנו פקודה להלחם - עלינו לבצע זאת". המבצע בוטל ע"י המטה בירושלים. ביום הקרב בנוה יעקב (16.5.48) מיכאל רץ ללא לאות בין העמדות להביא תחמושת. במשימה זאת נפצע ליד עמדה, הוא דאג לזרוק לחבריו את התחמושת (בכך הציל את חייהם) - כי אזלה שם התחמושת) והחל לחבוש עצמו, פגיעה נוספת בראשו גרמה למותו. הוצע ע"י מפקדיו לאות הצטיינות על גבורתו. בתום יום הקרב נותרה גופתו נותרה עם חבריו חללי הקרב בקבר זמני בנוה יעקב. הועבר למנוחת עולמים בהר הרצל ב- 17.11.49.